

№ 39 (605) 29 вересня 2011 року

ПРОФСПІЛКОВІ

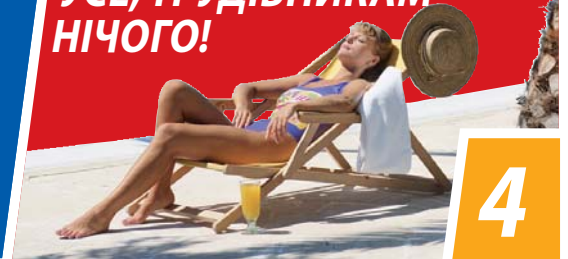
www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

«ОДЕРЖАВЛЕННЯ»
ПРОФСПІЛКОВОГО
МАЙНА: ОЛІГАРХАМ –
УСЕ, ТРУДІВНИКАМ –
НІЧОГО!

СПЕЦВИПУСК

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

ГЕНПРОКУРАТУРА:

Не забудьте передплатити «ПВ» на 2012 рік!

РОЗПОЧАЛАСЯ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ НА 2012 РІК

Як і раніше, видання широко висвітлюють діяльність Федерації профспілок України, галузевих і регіональних профспілок із захисту прав та інтересів трудящих. На шпальтах видань завжди – журналістські розслідування, дискусії, аналітика, соціальний захист, юридичні консультації, міжнародні новини, культура і спорт, конкурси та розваги.

Вартість передплати на 2012 рік не збільшилася і становить: газети «Профспілкові вісті» – 148,44 грн (передплатний індекс – 22152), журналу «Бібліотечка голови профспілкового комітету» – 65,64 грн (передплатний індекс – 22909).

Передплатити видання можна в будь-якому поштовому відділенні України за «Каталогом видань України», або скориставшись послугою «Передплата ON-LINE» на корпоративному сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

ГЕНПРОКУРАТУРА:

Более полугодом Генеральная прокуратура во главе с В. Пшонкой ведет войну с Федерацией профсоюзов Украины и ее Председателем, народным депутатом Украины, председателем Комитета по вопросам социальной политики и труда ВР, членом фракции Партии регионов, заслуженным работником социальной сферы, православным христианином.

Цель – выполнение заказа высокопоставленных рейдеров по захвату профсоюзной собственности, дискредитация профсоюзного движения. Той собственности, которая, помимо личного жилья, еще осталась в пользовании простых граждан Украины. Только в профсоюзных санаториях ежегодно поправляет свое здоровье более полумиллиона членов профсоюза и членов их семей. Только в профсоюзных санаториях проходят реабилитацию и возвращаются к труду после инфарктов и инсультов, операций на сердце, почках и т. п. десятки тысяч труженников. Больше негде! Именно поэтому я и мои коллеги встали стеной на защиту этой собственности. Если мы ее потеряем, народу Украины (малоимущие слои населения, а это 80%) негде будет поправлять свое здоровье! Мы не сомневаемся, что собственность ФПУ – 100% профсоюзная! Этот факт еще в советское время был признан на законодательном уровне. А ведь в 1956 году было принято решение о ее пере-

даче в распоряжение Минздрава, но в 1960-м из-за неэффективного использования она была возвращена профсоюзам.

Законодательство начального периода независимой Украины, как и нынешнее законодательство, также признает эту собственность профсоюзной.

У нас имеется заключение экспертов Института государства и права имени В.М. Корещко НАН Украины. В нем категорически заявляется: собственность профсоюзная!

Государство, а точнее «мутные» представители власти, неоднократно пытались ее прикарманить.

Так, в 1997 г. Фонд имущества попытался отобрать профсоюзную собственность через Высший арбитражный суд, обвиняя нас в незаконном создании ЗАО «Укрпрофздравница» и «Укрпрофтур». Фонд имущества утверждал, что общества были созданы за счет государственной собственности. Высший арбитражный суд Украины признал законность создания ЗАО на основании именно профсоюзной собственности. Это решение подтвердила и коллегия

судей Высшего арбитражного суда.

Спустя 10 лет, в 2007 году, Генпрокуратура попыталась через Верховный Суд Украины изменить ранее принятое решение и доказать (как это делает сегодня Пшонка), что эта собственность не профсоюзная, а государственная. Однако Верховный Суд подтвердил решение, принятое ранее арбитражным судом в 1997 году, о том,

что акционерные общества созданы на базе профсоюзной собственности, и вынес вердикт: приговор окончательный и обжалованию не подлежит!

Что это значит, никому не нужно объяснять, кроме Пшонки и его команды. Кстати, ст. 13 Закона «О судостроительстве и статусе судей» обязывает всех, без исключения, признавать решения суда. Но это не касается нынешней Генпрокуратуры во главе с В. Пшонкой.

Я, возможно, и прислушался бы к «рекомендациям» Генпрокурора о сдержанности высказываний в адрес ГПУ. Тем более, что, помимо публичного поздравления с днем рождения, Президент Украины В. Янукович лично поздравил меня по телефону, и мы договорились по окончании его зарубежных поездок встретиться и обсудить накопившиеся вопросы. И, конечно же, я счел возможным до встречи с Президентом не делать никаких резких движений, несмотря на то, что по указа-

нию Пшонки «копали» под меня и мою семью, не брезгуя ни чем.

После заявления В. Пшонки 21 сентября в святой день – Рождества Пресвятой Богородицы – я вынужден был прервать молчание. Но об этом я скажу чуть позже...

Я убежден, что в Генпрокуратуре прогрессирует шизофрения.

Для того, чтобы очернить меня и ФПУ, на арену выходит сам Генеральный прокурор.

В его словах на брифинге 8 сентября не было ни единого слова правды! Ложь, ложь и еще раз ложь! Не утруждая себя доказательствами, не предоставив ни единого документа (а их попросту нет и не может быть) о принадлежности хотя бы одного квадратного метра профсоюзной собственности государству, он запускает репрессивную машину и «каратели» приступают вершить свои черные дела.

Вслед за ним на сцену выходит его заместитель –

Михаил Гаврилюк. И вновь все та же ложь, грязь и еще раз ложь. Но этого оказалось мало: В. Пшонка «вытalkingает» на арену очередного своего заместителя – прокурора г. Киева Анатолия Мельника, который превзошел свое руководство во лжи. Прокомментирую лишь некоторые «обвинения», выдвинутые против ФПУ.

Ложь № 1. «Только в г. Киеве служебными лицами ФПУ продано 10 из 25 объектов недвижимости ФПУ. Во-первых, с 2007 года по сегодняшний день не продано ни одного объекта недвижимости ФПУ. Во-вторых, у Федерации никогда не было в Киеве такого количества объектов. И, в-третьих, заместитель генпрокурора должен знать элементарные вещи. Ведь даже при огромном желании служебное лицо ФПУ любого уровня не сможет ничего продать!

Ложь № 2. «В 60-е годы прошлого столетия иму-

“ Пшонка: «Я рекомендовал бы ему (народному депутату Украины, Председателю ФПУ В. Г. Хара) более сдержанно высказываться в адрес Генеральной прокуратуры» (из выступления на брифинге 08.09.2011).

ПРОГРЕССИРУЮЩАЯ ШИЗОФРЕНИЯ ИЛИ ОРГПРЕСТУПНАЯ ГРУППИРОВКА?

щество профсоюзов было отнесено к государственной собственности».

Во-первых, я уже пояснил выше, что в 1956 г. у профсоюзов забрали собственность, а в 1960-м как раз наоборот – вернули. Во-вторых, за полгода войны с профсоюзами ГПУ не предъявила ни единого документа, ни одного доказательства, касающихся хотя бы части профсоюзной собственности!

Ложь № 3. «Прокуратурой г. Киева возбуждено уголовное дело по факту совершения служебными лицами ФПУ покушения на растрату государственного имущества в особо крупных размерах».

Такого уголовного дела нет в природе, как и нет у профсоюзов в пользовании государственной собственности.

Ложь № 4. «Без ведома Фонда госимущества планировалось продать отель «Новая Каховка» путем составления заведомо неправдивого протокола заседания комиссии. К уголовной ответственности привлечен член комиссии, его уголовное дело направлено в суд».

Что касается первого предложения – пусть комментируют врачи. По поводу второго – это ложь! Такого уголовного дела нет в природе, а не то что в суде.

Наверное, достаточно! Повторяю: Пшонка, Гаврилюк, Мельник – лжецы, пользующиеся своими высокими государственными погонями для выполнения заказа рейдеров. Под их давлением открываются десятки абсурдных уголовных дел, которые отвлекают сотрудников прокуратуры, налоговой, милиции от выполнения прямых служебных обязанностей, наблюдаются случаи запугивания людей. Имеют место колоссальные расходы государственных средств, попирается Конституция, законы Украины, международное право.

Кому-то мои высказывания покажутся излишне эмоциональными. Можно выдержать любую войну, но террор семьи, особенно детей, каждый нормальный человек терпеть не будет!

Я уже говорил, что «копал» под моего сына даже после его сокращения из СНБО, «копали» под дочь –

– Я обращаюсь к Президенту: пора поставить, наконец, точку в этом беспределе. Действия Генпрокуратуры вызывают ненависть людей к власти.

Я убежден: таким как Пшонка, Гаврилюк, Мельник – не место в Генпрокуратуре. Я убежден, что так будет не всегда! Придет время, и они понесут наказание за все свои злодеяния. Ждет их и Божий суд, от которого не откупишься.

– Я обращаюсь к рядовым работникам прокуратуры, налоговой, милиции: не выполняйте преступные приказы (нарушение закона – преступление). Это запрещено Конституцией! Сегодня В. Пшонка – Генпрокурор, а завтра им может не быть!

– Я обращаюсь к православным священнослужителям, с которыми у меня сложились хорошие отношения: предайте анафеме Пшонку, Гаврилюка, Мельника, которые попирают заповеди Христовы.

– Я обращаюсь к журналистам: нельзя множить ложь! Вы призваны быть честными и объективными. ФПУ – это ваша организация. В ней 8 миллионов простых тружеников, которые создают материальные блага в стране.

– Я обращаюсь к судьям: не поддавайтесь давлению прокуратуры, не принимайте незаконных решений в пользу тех, кто временно имеет влияние в стране. Так будет не всегда! Будьте чисты перед законом, своей семьей, наконец, перед своей совестью. Мне известно о существовании списка объектов, которые вам предоставил В. Пшонка и по которым, в нарушение закона, вы должны принять решения в пользу рейдеров. Но будет и Европейский суд!

– Я обращаюсь к простым членам профсоюзов: не верьте прокурорской лжи, не верьте холуям, которые небескорыстно им подпевают. Ведь в конечном итоге дело не во мне, моей семье или ФПУ! Стонет вся страна от прокурорского произвола! Встаньте на свою защиту, защиту своей организации, своей собственности!

– Господи, дай мне силы вынести бесчинства «карателей». Руководи моей волей и научи меня надеяться, терпеть, прощать, благодарить и любить всех!

ничего не нашли, зацепиться не за что!

Вечером в день Рождества Пресвятой Богородицы, 21 сентября, по личному приказу В. Пшонки было совершено нападение на частную территорию в г. Святогорске Донецкой области, принадлежащую семье моей дочери, где они уже не первый год пытаются

создать малый бизнес. Там еще практически пустырь, лишь начинаются строительные работы. 15 вооруженных милиционеров, не предъявив никаких документов, перемахнули через забор, заломили руки пожилому сторожу, надели на него наручники и сопроводили в Святогорский горотдел милиции. Арестова-

ли и нескольких строителей, находившихся в то время на территории участка. Понимая незаконность и абсурдность своих действий, один из нападавших предъявил удостоверение работника прокуратуры, предусмотрительно прикрыв свою фамилию и номер удостоверения. В горотделе все были допроше-

ны и вскоре отпущены, получив предупреждение «держать язык за зубами».

И это еще не все! В 21.00 уже в Киеве в дом, где проживает моя дочь, прибыл участковый и потребовал у вахтера вызвать ее для вручения повестки в прокуратуру.

Так случилось, что накануне, 20 сентября, у доче-

“

Статья 19 Конституции Украины: «Органы государственной власти... их должностные лица обязаны действовать лишь на основании, в рамках полномочий и в соответствии с Конституцией и Законами Украины».

ри был сердечный приступ и врачи скорой помощи прописали ей постельный режим. И по этой причине она не могла получить повестку. Конечно же, визит участкового в 21.00 не прибавил ей здоровья!

Почему же так торопятся В. Пшонка и Ко?! Я уже говорил, что в ближайшее время у меня будет встреча с Президентом. За полгода Генпрокуратура не нашла против меня ни единого компромата, хотя к этому подключены сотни людей. А ведь прокуроры обещали Президенту доказательства моей нечестности!

Для чего я все это пишу?

В Украине очень хрупкая демократия. Право практически отсутствует. Права человека безнаказанно попираются. То, что происходит со мной, моей семьей, ФПУ – в Украине случается повсеместно. Если я, имея определенные полномочия и депутатскую неприкосновенность, не могу с помощью закона защитить себя, тогда что может простой гражданин, да и бизнесмен, у которого отбирают бизнес?! И всеми этими преступлениями по всей стране руководит (ставшая карательным органом) Генеральная прокуратура во главе с В. Пшонкой.

**ВАСИЛИЙ ХАРА,
ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ФПУ**

22 сентября 2011 года

«ОДЕРЖАВЛЕННЯ» ПРО ОЛІГАРХАМ – УСЕ, ТРУДІ

Протягом тривалого часу Генпрокуратура всіма можливими, а часто й смішними способами намагається голосливо, без жодних доказів довести, що профспілкове майно належить державі. Постійні брифінги та порушення кримінальних справ, яких насправді не існує, безпідставні заяви про намагання продати величезну кількість майна ФПУ – все це вже доходило до маразму! Поки прокурори розбиратимуться у власних абсурдних обвинуваченнях, «ПВ» вирішили провести власне розслідування та з'ясувати, як нині використовується майно, яке свого часу було передано державі. Ми й не здивувалися, коли стало чітко зрозуміло: майже всі передані в державну та комунальну власність об'єкти (переважно санаторно-курортні заклади) не використовуються за прямим призначенням і працюють не на користь пересічних українців!

ЗАБРАТИ, ЩОБ ПРОДАТИ

По суті, сам Генпрокурор не до кінця обізнаний, чітко ж власністю є профспілкове майно. Бо в його заявах на кшталт «...нехай держава визначає питання власності в законному порядку...» вочевидь лунає сумнів щодо того, що майно все ж таки державне. Можливо, тому що воно аж ніяк не може бути державним, бо належить профспілком? **І це неодноразово було доведено у судах різних інстанцій під час несподіваних, проте не таких масових, як нинішня, спроб незаконного загибання майна, що протягом багатьох років належить профспілком і «працює» для трудівників – простих українців, які не мають змоги відпочивати та оздоровлюватися у дорожчих приватних оздоровчих.**

Під час свого нещодавнього виступу на відкритій черговій сесії Верховної Ради Президент Віктор Янукович наголосив: «Вважаю приватизацію одним із головних засобів підвищення ефективності національної економіки України... У державній власності повинен залишитися обмежений перелік підприємств, що забезпечують виконання державою своїх основних функцій і гарантують національну й економічну безпеку, а решта об'єктів будуть готуватися до продажу».

Однак Генпрокурор В. Пшонка під час свого брифінгу слізно заявляв: «Для мене важливо, і ви мою думку поділяєте, щоб це майно залишилося в державі». Що ж виходить з усього цього, за що, панове, боремось? А виходить те, що Генеральна прокуратура прагне «повернути» до державної власності майно профспілок, аби по-

тім усе віддати, а точніше продати у приватну власність! Гарний план... найкращий для тих, хто на цьому поповнить свої статки. Та про людину праці знову забули.

Що ж, повернімося до головного питання: де нині вже забране у ФПУ майно? **Так, через ті чи інші об'єкти власники чимало санаторіїв та інших лікувально-оздоровчих закладів, що належали ФПУ. Серед них, зокрема, «Київ», «Гривняк», ім. Куйбишева (Ялта), «Октябрь», ім. Р. Люксембург, ім. Леніна (Євпаторія), «Альбатрос» (Алушта), «Перлина» (Одеса), «Гірська Тиса» (Закарпаття).**

НЕ ДОТЯГУЄ НАРОД ДО «4 ЗІРК»

Уже давно стало правилом: шойно профспілковий

санаторій стає комунальною власністю, як на його місці миттю з'являються недоступні для загалу когеджі, приватні готелі «з видом на море», дорогі ресторани, новобудови тощо. А крім того, внаслідок будівництва багатоповерхівок знищується унікальний ландшафт і природний потенціал кримського узбережжя.

Перший приклад. Готель «Кримська Рив'єра» розташований на березі Чорного моря, від якого його відокремлює лише власний пляж і мальовничий парк, де споруджено відкритий басейн із підігрівом. Готель має 63 номери, які обладнані відповідно до міжнародних стандартів щодо готелів класу «4 зірки». До послуг гостей ресторани, бари, салон краси, бізнес-центр, а також бутки, банківське відділення, дитячий майданчик та інші зручності. І все б нічого, але ж до 2001 року на

цьому місці був санаторій «Альбатрос». Його було передано в комунальну власність Алуштинському міськвиконком, який, у свою чергу, передав його в оренду строком на 20 років комерційній структурі. З першого погляду, нічого поганого не сталося – був санаторій, тепер – готель. Проте раніше це було доступне місце відпочинку, нині ж ціни за такий шик коливаються від 90 до 759 євро за добу! (див. таблицю). Мабуть, зайве нагадувати про розмір середньої зарплатної плати та фінансові можливості пересічного українця, який раніше мав змогу оздоровлюватися та відпочивати у профспілковому санаторії «Альбатрос», адже ціни у санаторно-курортних закладах ФПУ завжди були і залишаються доступними.

Жоден найкращий готель не замінить людям оздоровницю, у якій трудівники поліпшували здо-

ров'я, а часто й мали можливість повернутися до роботи та повноцінного життя в цілому! Так, колись це був санаторій із широким лікувальним профілем: захворювання органів дихання, ендокринної та нервової систем, органів кровообігу. Відпочивальникам надавалися різні процедури кліматолікування, фізіотерапії (інгаляції, теплотікування, парафіно- та озокеритолікування), масажу, фітотерапії, лікувальної фізкультури. **Нині ж тут є палац, яким можна помилуватися хіба що зовні, адже людина праці навряд чи проміняє свої пізарплати на добу проживання в новомодному готелі!**

ОФІС ДЛЯ... ПРОКУРАТУРИ!

Другий приклад. До комунальної власності ще в 1997 році передано санато-

ФСПІЛКОВОГО МАЙНА: ВНИКАМ – НІЧОГО!

курортних та туристських установах понад мільйона працівників, кожен четвертий з яких – дитина. За останні 10 років пройшли спеціалізовану реабілітацію понад 330 тис. людей. При цьому ФПУ дбайливо ставиться до своїх санаторіїв та оздоровниць. Так, із 2007 року не продано жодного об'єкта профспілкового майна! Усі об'єкти майна профспілок пройшли державну реєстрацію відповідно до вимог чинного законодавства, а отже, законність права власності профспілок на ці об'єкти є цілковито доведеною і підтвердженою авторитетними правовими установами України та міжнародними експертизами.

Наразі лікування та реабілітація в санаторіях ФПУ є доступною для більшості громадян! Що ж, напевно не варто продовжувати, адже й так зрозуміло, що тільки-но санаторій передається в комунальну чи державну власність, доступ до нього зникає... принаймні, для простих трудящих українців. І це не просто слова, а доведені факти! Жахливо, що лікувально-оздоровчі заклади використовуються не на благо народу, а для збільшення статків окремих олігархів, до того ж відбувається все це руками Генеральної прокуратури України!

Тож сам по собі напрошується неоригінальний висновок: ГПУ воює з профспілками, захищаючи інтереси олігархів, проти красиві слова про підкуплення про державне майно. І, не приведи Боже, прокуратура виграє цю війну, – двері профоздоровниць зачиняться для простих українців назавжди!

псів нині функціонуючого міського санаторію. Навпевно, Генпрокуратура хоче ще кілька санаторіїв перетворити на власні кабінети!

Шостий приклад. Не краща ситуація у Ялті склалася й на території іншого санаторію – ім. Куйбішева, який із 1996 року перебуває в комунальній власності міста. Два корпуси цього закладу передано в оренду комерційним структурам, а в парковій зоні санаторію збудовано багатоповерхові житлові будинки.

ПРОФСПІЛКОВЕ МАЙНО – ЛЮДЯМ! А ДЕРЖАВНЕ – БАГАТІЯМ!

Про те, що Федерація профспілок є ефективним власником, переконали свідчать дані про щорічне оздоровлення в санаторно-

(«ПВ» постійно слідкують за подіями навколо профспілкового майна. Нині група журналістів працює у Криму, з'ясовуючи обставини щодо прокурорських зазіхань на майно профспілок. Про результати цих розслідувань ми будемо постійно інформувати наших читачів. Чекайте на свіжі номери «ПВ».)

рій ім. Р. Люксембург, що в Євпаторії. Оздоровницю, яка була призначена для лікування та оздоровлення дітей із батьками, також надали в оренду. Нині вона не функціонує, корпуси, придатні до проживання, знесені, решта – руйнуються. А на третині території колишнього санаторію побудовано ресторани!

Третій приклад. Невідома ситуація після передавання до комунальної власності склалася і з одеським санаторієм «Перлина». Одну його частину було передано дитячому туберкульозному санаторію, іншу – міській клінічній лікарні. На решті території збудовано нові котеджі. За п'ятиріччя розцінками, розміщеними в мережі Інтернет, проживання в новобудовах коштує в межах 450-650 гривень на добу! Звичайно, така вартість відпочинку реальніша за проживання в «Кримській Ри-

ЖОДЕН ПЕРЕСІЧНИЙ УКРАЇНЕЦЬ НЕ ЗМОЖЕ СОБІ ДОЗВОЛИТИ ВІДПОЧИТИ В ПОДІБНОМУ ГОТЕЛІ!

(Дані взяті з офіційного сайту готелю)

Категорія номера	Вартість розміщення в готелі за номер на добу (в євро)					
	01.01–30.04.11 16.10–28.12.11		01.05–30.06.11 01.09–15.10.11		01.07–31.08.11 29.12–31.12.11	
	1 особа	2 особи	1 особа	2 особи	1 особа	2 особи
СТАНДАРТ	90	110	129	149	169	189
ПОКРАЩЕНИЙ	119	139	169	189	219	239
НАПІВЛЮКС	169		219		319	
ЛЮКС	249		299		439	
ЛЮКС покращений	389		449		629	
ЛЮКС президентський	649		709		759	

в'єрі», однак не для пересічних громадян!

Четвертий приклад. А от у Ялті санаторій «Гіряк», який із 2000 року перебуває в комунальній

власності, не працює взагалі. Лише лікувальний корпус знайшли, як використати: тепер тут розміщене міське управління статистики!

П'ятий приклад. Інший ялтинський колишній санаторій «Київ» вобудовала міська прокуратура, яка також зручно розмістилася в одному з кор-

Конституція України вимагає від роботодавців створення належних, безпечних та здорових умов праці з метою запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням на виробництві. Це повністю відповідає сучасним світовим тенденціям, Конвенціям Міжнародної організації праці та Глобальному плану дій Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) щодо збереження здоров'я працюючого населення. Разом з тим, в умовах економічної, екологічної та демографічної кризи в Україні склалася надзвичайна ситуація з умовами праці та виробничим середовищем на більшості підприємств, особливо середнього і малого бізнесу.

НЕБЕЗПЕЧНА ПРАЦЯ В УКРАЇНІ: СТАТИСТИКА, ЩО ВРАЖАЄ

«ХРОНІЧНЕ» ЗДОРОВ'Я?

Прикриваючись фінансово-економічною кризою і відсутністю коштів, більшість роботодавців систематично не виконують у належних обсягах заходи з поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Саме тому щорічно зростає кількість підприємств як державної, так і недержавної форм власності зі шкідливими та небезпечними умовами праці. Як наслідок, із року в рік, за даними Інституту медицини праці АМН України, погіршується здоров'я працюючого населення.

Триває небезпечне зростання захворюваності на туберкульоз серед працездатного населення: у чоловіків вона становить 150–195 випадків, жінок – 45–73 випадки на 100 тис., що в 1,5 рази більше, ніж відповідних груп усього населення. При цьому пік захворюваності припадає на найбільш економічно активні вікові групи чоловіків, а також жінок репродуктивного віку.

ТРАГІЧНІ ДАНІ

Незадовільний стан здоров'я людей працездатного віку знаходить підтвердження і в медико-демографічних показниках, серед яких найбільш вагомим є смертність населення. З 1990 року вона має в Україні тенденцію до по-

стійного зростання, особливо серед чоловіків, що призвело до застосування нового терміну «надсмертність чоловіків працездатного віку». У структурі причин смертності провідні місяці традиційно посідають нещасні випадки, захворювання серцево-судинної системи, системи кровообігу, нервової системи та злоякісні новоутворення.

Зазначені особливості захворюваності працівників в Україні переконливо свідчать, що серед населення працездатного віку спостерігаються руйнівні тенденції, що призводять до значного ослаблення трудового потенціалу.

Однією з причин вказаних негативних наслідків є відсутність державної політики щодо збереження «цехової медицини», медичних пунктів на підприємствах, належного контролю Міністерства охорони здоров'я за проведенням періодичних медичних оглядів, наданням медичної допомоги працюючому населенню, ефективним проведенням диспансеризації та оздоровлення працівників.

6–8 тисяч

нових випадків професійних захворювань щороку реєструється в Україні.

НЕБЕЗПЕЧНА ПРАЦЯ

Виробничий травматизм заслуговує на особливу увагу, оскільки за його показниками оцінюється загальний професійний ризик на виробництві.

За даними Держкомстату, кількість потерпілих із втратою працездатності на один робочий день і більше та зі смертельним наслідком на 1 тис. працівників за 10 років зменшилася з 3,4 до 1,4. Разом з тим, кількість людино-днів непрацездатності на одного потерпілого за цей час збільшилася з 28,9 до 39,6 дня, або на 37%. Така диспропорція в показниках коефіцієнтів частоти і тяжкості нещасних випадків переконливо свідчить про те, що велика кількість випадків травмування на виробництві приховується від розслідування й обліку. Особливе занепокоєння викликає виробничий травматизм зі смертельним наслідком, показники якого останніми роками практично не змінюються.

Викликає стурбованість ще й проблема необ'єктивного розслідування нещасних випадків на виробництві, про що свідчить щорічне зростання кількості випадків зі смертельним наслідком, не пов'язаних із виробництвом. Більшість таких нещасних випадків, що трапляються в процесі трудової діяльності, не пов'язують із виробництвом, а сотні тисяч випад-

“ Іще 20 років тому і роботодавці, і лікар-профпатолог були зацікавлені у виявленні профзахворювання на ранній стадії, адже це давало змогу провести профілактику та значно поліпшити здоров'я працівника. Санаторно-курортне лікування, переведення на іншу роботу, обмеження робочого часу були спрямовані на зменшення негативних наслідків захворювання та припинення його розвитку. Працівникам здебільшого вдавалося уникнути інвалідності. На жаль, у нинішніх умовах соціально-економічної кризи, загрози втратити роботу хворі запізно звертаються до лікаря, продовжують зазнавати впливу шкідливих чинників, що позначається на їхньому здоров'ї. Як правило, інвалідами стають висококваліфіковані працівники, які працюють на підприємстві десятки років і досконало знають технологію виробництва. Вони могли б іще стільки працювати на користь власній родині та роботодавця. У свою чергу, в гонитві за швидкими прибутками було майже повністю знищено соціальну сферу загалом і промисловою медициною зокрема. Те, що відбувається сьогодні, фактично спрямоване на знищення трудового потенціалу країни.

ків травмування працівників на виробництві не розслідуються і не обліковуються або, точніше сказати, приховуються. Це, в свою чергу, залишає травмуваних без належного соціального захисту, а сім'ї загиблих – без матеріальних відшкодувань у зв'язку з втратою годувальника, фактично – без засобів для існування.

ПІД ЗНАКОМ МІНУС

Високий рівень виробничого травматизму, неза-

довільні умови праці на більшості підприємств є причинами зростання професійної захворюваності працюючого населення України.

Проте слід говорити не лише про незадовільні умови праці, а й про істотні недоліки у проведенні (часто навіть і згортанні) періодичних медичних оглядів, відсутності додаткового поглибленого обстеження працівників, що належать до групи ризику, у спеціалізованих лікувально-профілактичних закладах, низькій ефективності диспансеризації.

Вкрай безвідповідально ставляться до дотримання законодавства з охорони праці на підприємствах сфери малого бізнесу. Малі підприємства нерідко не охоплені санітарним наглядом через недостатню взаємодію органів санепіднагляду з органами місцевого самоврядування.

За деякими даними, 2/3 працівників цих підприємств перебувають «у тіні», тобто працюють без юридичного оформлення трудових відносин. Отже, значна кількість працюючого населення нині практично позбавлена права на безпечні й нешкідливі умови праці, цільове медичне обслуговування, на пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці.

Відмова Міністерства охорони здоров'я від обов'язкового медичного обслуговування працюючого населення призвела до майже повної ліквідації медичних установ цільового призначення, скорочення посад цехових терапевтів, зменшення кількості стаціонарних ліжок. Це зумовило різке погіршення здоров'я працюючого населення. Нині професійні хвороби виявляються переважно у виражених, запущених формах, працівники часто не підлягають реабілітації, що супроводжується стійкою втратою працездатності. Тому працівники змушені виходити на пенсію за інвалідністю. Звичайним явищем стало діагностування у працівника одночасно кількох професійних захворювань. Нині кожен третій працюючий потребує негайного оздоровлення чи лікування.

Почастішали випадки раптової смерті на робочому місці, спричиненні здебільшого захворюваннями серцево-судинної системи. Проте часто працівники, які загинули, щороку проходили періодичні медичні огляди, перебували на диспансерному обліку і визнавалися лікарями такими, що можуть виконувати професійні обов'язки.

За таких темпів погіршення професійного здоров'я вже у 2015–2020 роках потреба в трудових ресурсах у провідних галузях промисловості буде задоволена лише на 38–44%, що може спричинити колапс кадрового забезпечення виробництва у металургійній, хімічній та коксохімічній, вугільній, гірничо-збагачувальній, енергетичній галузях.

ВІТАЛІЙ ЛЕГКОВ,
КЕРІВНИК ВІДДІЛУ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ДЕПАРТАМЕНТУ ОХОРОНИ
ПРАЦІ ФПУ

ФПУ – НА ВАРТІ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНСЬКИХ ТРУДАРІВ

ФПУ належить визначальна роль у вирішенні проблемних питань з охорони праці на національному рівні. Так, за сприяння ФПУ та її членських організацій на всіх рівнях ведеться діалог із питань охорони праці. Законодавчо врегульовано зобов'язання Уряду щодо взаємодії із всеукраїнськими об'єднаннями профспілок із питань розроблення та реалізації державної політики у сфері охорони праці. Представники від профспілок мають змогу брати участь у засіданнях Уряду та парламентських комітетів, представляти позицію профспілок під час розгляду питань, які стосуються соціально-трудова сфери, тощо.

ПІД БЕЗПОСЕРЕДНІМ КОНТРОЛЕМ

Сталою практикою є погодження з профспілками проектів законодавчих та нормативно-правових актів стосовно прав та інтересів працівників на безпечні й здорові умови праці. Керівники ФПУ та її членських організацій входять до складу колегій центральних органів влади, громадських рад, міжвідомчих комітетів, що не тільки забезпечує представництво інтересів членів профспілок, а й дає змогу здійснювати громадський контроль за діями влади.

Слід зазначити, що завдяки принциповій позиції ФПУ та її членських організацій було укладено дві Генеральні угоди на національному рівні. У цих важливих документах одним із головних є розділ «Охорона праці та відпочинку, охорона навколишнього середовища».

Уперше за активної участі профспілок на парламентських слуханнях у 2010 році обговорено питання промислової безпеки й охорони праці. Підтримано також пропозицію профспілок про реформування сис-

теми управління безпекою праці й ініціативу щодо розроблення довгострокової Національної стратегії охорони праці. Створено Центр незалежних експертів з охорони праці ФПУ, що сприяє посиленню громадського контролю профспілок у цій сфері.

Пропозиції ФПУ щодо стратегії дій для забезпечення гідної праці в Україні були викладені в національній профспілковій доповіді «Праця в Україні: необхідність якісних змін для суспільної ефективності та гідного життя» та подані Президентові України. Окремим розділом у документі виокремлено «Умови праці, виробничого середовища працівників та нагальна необхідність змін». Цю доповідь Президентові України підготували профспілки за участю вчених, фахівців, які безпосередньо опікуються цими

Понад 9 млн
працівників

взято під захист завдяки укладанню більш ніж 90 галузевих угод і 96 колективних договорів.

проблемами, досконало вивчили їх і спроможні запропонувати реальні шляхи їх вирішення.

ДОЛАЮЧИ «ВІРУС БАЙДУЖОСТІ»

Після ґрунтовного аналізу питання стану безпеки та умов праці фахівці ФПУ й представники науководослідних установ дійшли висновку, що в Україні склалася надзвичайно складна ситуація з охороною праці, яку можна назвати навіть критичною. Недооцінка та ігнорування необхідності створення належних умов для безпечної праці призводять до численних випадків виробничого травматизму та професійних захворювань, завдають шкоди здоров'ю працівників, негативно позначаються на продуктивності праці.

З огляду на критичний стан організації роботи з охорони праці в Україні, масштабність проблеми та потенційні загрози для майбутнього розвитку держави, ФПУ звернулася до Президента України з пропозицією доручити Уряду розробити Національну стратегію безпеки праці з метою відновлення професійного потенціалу економіки, поліпшення системи управління охороною праці.

За дорученням Президента України Кабмін, проаналізувавши діючу в Україні систему безпеки праці, підтримав ініціативу ФПУ. Проте Адміністрація Президента запропонувала Уряду викласти це питання окремим розділом у Стратегії розвитку України на період до 2020 року, який матиме назву «Реформування системи забезпечення охорони праці в Україні». Для його написання створено робочу

ПЕРСПЕКТИВА

У найближчі 5 років профспілки мають зосередити увагу на вирішенні таких першочергових завдань у сфері охорони праці і здоров'я, як розробка та реалізація Національної довгострокової стратегії з безпеки праці, відновлення державної системи комплексного управління охороною праці, посилення та вдосконалення державного нагляду і громадського контролю за умовами і безпекою праці, підвищення обізнаності працівників щодо їх прав та гарантій у сфері охорони праці, удосконалення законодавчої і нормативно-правової бази, гармонізація її з європейським законодавством. Адже гідна праця – це основа соціального добробуту, право людини на безпечні й здорові її умови, мета щоденної роботи і принципової боротьби профспілок за свої права!

групу, до складу якої увійшли представники ФПУ. В основу розділу буде покладено Структуру національної стратегії безпеки праці в Україні на 2011–2020 роки, яка була розроблена фахівцями ФПУ та схвалена на спільному засіданні представників Держгірпромнагляду, СПО профспілок і роботодавців і квітня ц. р. Нині проект документа надіслано до Мінекономрозвитку як головного розробника стратегії.

НА ШЛЯХУ ДО ЯКІСНИХ ЗМІН

Безперечно, вагомим внеском ФПУ у вирішення проблемних питань охорони праці та захисту прав трудящих на безпечні та здорові умови праці за її ініціативою стало рішення Кабінету Міністрів України про проведення розширеного засідання Уряду за участю соціальних партнерів. На цьому засіданні планується розглянути питання про стан виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні, а також прийняти рішення щодо його поліп-

шення. У пропозиціях ФПУ до проекту зазначено рішення – необхідність розроблення та реалізації такої політики в сфері охорони праці, яка б забезпечила встановлення нормативів і параметрів безпеки праці, визначених міжнародним співтовариством, обсягів фінансування організаційних та технічних заходів на кожному робочому місці, які б звели до мінімуму ризики травмування і професійного захворювання, а також здійснення заходів із відновлення втраченого здоров'я працівників.

За активної участі членських організацій ФПУ та членів СПО профспілок опрацьовано пропозиції до Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2012–2016 рр., схвалені рішенням СПО від 23 травня 2011 року. Після затвердження Розпорядження Кабінету Міністрів України Концепції Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2012–2016 рр. від 31 серпня 2011 року ФПУ, її членські організації та члени СПО проф-

спілок активно долучилися до опрацювання та супроводу проекту програми.

За ініціативи департаменту охорони праці ФПУ опрацьовано і подано до Верховної Ради Головою ФПУ, народним депутатом України Василем Хара два законопроекти: перший – щодо вирішення проблемних питань бюджетного фінансування заходів з охорони праці «Про внесення змін до Бюджетного кодексу», другий – про приведення окремих норм законодавства України у відповідність із нормами ратифікованих Верховною Радою України Конвенцій МОП щодо здійснення державного нагляду в сфері охорони праці.

Триває робота з виконання цільової програми ФПУ «Безпека і гігієна праці», яка постійно висвітлюється на веб-порталі Федерації в розділі «Напрями діяльності» рубрики «Охорона праці та здоров'я».

В рамках Угоди про співпрацю із Державною службою гірничого нагляду і промислової безпеки відбувається обмін інформацією з охорони праці, проводяться спільні заходи, опрацьовуються законопроекти й інші нормативно-правові акти, за ініціативи ФПУ розглядаються проблемні питання щодо розслідування нещасних випадків, звернення членських організацій ФПУ, громадян тощо. На запит Держгірпромнагляду ФПУ за активної участі її членських організацій та членів СПО профспілок підготовлено і надано пакет пропозицій для вдосконалення законодавства з охорони праці.

**ЮРІЙ АНДРІЄВСЬКИЙ,
КЕРІВНИК ДЕПАРТАМЕНТУ
ОХОРОНИ ПРАЦІ ФПУ**

РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВІПАДКІВ

Для Федерації профспілок України та її членських організацій питання охорони праці, захисту та реалізації прав членів профспілок на гідну, а отже, й безпечну працю, є пріоритетними напрямками діяльності. Вирішуються ці питання за допомогою кількох основних інструментів, серед яких, зокрема, соціальний діалог, громадський контроль за дотриманням умов і безпеки праці за участю технічних і правових інспекторів праці, укладання й реалізація угод із соціальними партнерами.

ЦИФРИ – РІЧ УПЕРТА

Ситуація зі станом виробничого травматизму в Україні впродовж двох останніх років залишається тривожною. За 2009–2010 роки зареєстровано 28 813 нещасних випадків на виробництві, з яких 24 319 (84,4%) пов'язані з виробництвом. Із загальної кількості 2634 нещасних випадки (9,1%) мали смертельні наслідки, проте тільки 41,3% із них були пов'язані з виробництвом.

В окремих адміністративно-територіальних одиницях України (АТО) у цей період реєструвалося від 67 (м. Севастополь, 2009 р.) до 4714 (Донецька область, 2009 р.) нещасних випадків на виробництві, у тому числі – від 8 (Чернівецька область, 2009 р.) до 181 (Донецька об-

ласть, 2010 р.) – зі смертельними наслідками.

Така різниця у кількості нещасних випадків пояснюється тим, що в АТО країни не однакова кількість підприємств певного виду економічної діяльності, а також залежить від чисельності, статевого та вікового складу працівників цих підприємств.

Підприємства різних регіонів країни відрізняються також і видами виробничої технології, кількістю та технічним станом виробничого обладнання, а також умовами праці. Це фактори, що істотно впливають на ризик травмування працівників на виробництві та виникнення нещасних випадків.

У 2009 році в Україні з виробництва було пов'язано 84,5% зареєстрованих нещасних випадків.

Попри те, що показник у 2010 році зменшився на 0,3%

і становив 84,2%, ситуація на місцях, на жаль, не поліпшилася.

Проте, якщо у Закарпатській області цей показник у 2010 році порівняно з 2009 роком збільшився на 14,1%, то у Херсонській – лише на 4,4%, а в Тернопільській області, навпаки, зменшився на 5,8%.

ГРУПОВІ НЕЩАСНІ ВІПАДКИ

Про незадовільний стан безпеки праці та невирішення питань запобігання виробничому травматизму свідчить і те, що в Україні протягом 2009–2010 років зареєстровано чимало групових нещасних випадків.

Так, у 2009 році зареєстровано 194 групових нещасних випадки із 592 постраждалими, зокрема 47 групових нещасних випадків зі смертельним наслідком, у яких загинуло 88 працівників.

У 2010 році кількість групових нещасних випадків сягнула 189 (1,3% загальної

кількості нещасних випадків), унаслідок яких постраждало 492 працівники, або 3,4% загальної кількості постраждалих від нещасних випадків на виробництві.

53 групових нещасних випадки мали смертельні наслідки (28% загальної кількості групових нещасних випадків – порівняно з 2009 роком показник зріс на 3,8%), загинуло 94 працівники (19,1% загальної кількості постраждалих під час групових нещасних випадків – порівняно з 2009 роком більше на 4,2%).

Наведені цифри свідчать про незадовільний стан справ у запобіганні виробничому травматизму в останні роки в Україні.

УПЕРЕДЖЕНІ ПЕРЕВІРКИ

Як відомо, розслідування нещасних випадків на виробництві нині проводиться згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслі-

дування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» (далі – постанова № 1112-2004).

Керуючись цією постановою, у разі виникнення нещасного випадку на підприємстві, в установі чи організації посадові особи повинні вжити низку заходів, зокрема:

а) повідомити про нещасний випадок в установлені терміни та створити комісію з його розслідування (п. 10 постанови № 1112-2004);

б) комісія з розслідування нещасного випадку згідно з п. 13 постанови № 1112-2004 упродовж трьох діб має провести розслідування і скласти відповідні документи (акти), які мають затвердити роботодавці.

У разі настання групового нещасного випадку (коли травмовано одночасно двох і більше працівників) або нещасного випадку зі смертельним наслідком відповідно до п. 40 постанови № 1112-2004 проводиться спеціальне розслідування.

Комісія зі спеціального розслідування створюється на підставі наказу територіального органу Державної служби гірничого нагляду промислової безпеки та охорони праці (далі – Держгірпромнагляд), на території якого розташоване підприємство, де стався нещасний випадок.

За результатами спеціального розслідування складаються акти, які згідно з п. 53 постанови № 1112-2004 затверджує керівник органу Держгірпромнагляду або держатомрегулювання, який призначає спеціальну комісію.

Під час розслідування нещасних випадків із смертельними наслідками зазвичай посадові особи підприємства та свідки нещасного випадку дають неправдиві свідчення.

Тому на підставі формального і, на наш погляд, упередженого розслідування комісіями обставин, причин і подій, які призвели до виникнення нещасного випадку або до нещасного випадку зі смертельним наслідком, яке ґрунтується на неправдивих свідченнях, нещасні випадки здебільшого не відносяться до таких, що пов'язані з виробництвом, або взагалі не враховуються у державній статистиці виробничого травматизму.

Упереджену позицію при розслідуванні нещасних випадків, особливо тих, що закінчилися смертельними наслідками, займають і представники Фонду державного соціального страхування від нещасних

Показники співвідношення нещасних випадків, пов'язаних із виробництвом, із загальною кількістю зареєстрованих нещасних випадків на виробництві дають змогу стверджувати, що в Україні мають місце численні випадки упередженого розслідування таких випадків. Комісії з розслідування не відносять їх до таких, що пов'язані з виробництвом. Це підтверджується інформацією технічних інспекторів праці членських організацій ФПУ й особистими зверненнями потерпілих і членів сімей загиблих працівників до ФПУ.

ВИСНОВКИ:

1. Ситуацію з виробничим травматизмом в Україні слід розглядати як незадовільну, про що переконливо свідчить наявність значної кількості нещасних випадків на виробництві, у тому числі зі смертельним наслідком, а також групових.
 2. В Україні спостерігаються певні недоліки в розслідуванні (спеціальному розслідуванні) нещасних випадків на виробництві (приховування інформації та упередженість при їх розслідуванні).
 3. Не виявляють достатньо активної позиції у вирішенні питання про зв'язок нещасного випадку з виробництвом представники первинних профспілок, що підтверджується відсутністю в більшості актів розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку їх окремої думки.
 4. Законодавча основа і нормативно-правові акти щодо розслідування й обліку нещасних випадків на виробництві, а також соціального захисту постраждалих та членів сімей загиблих потребують термінового й істотного оновлення.
 5. На урядовому рівні необхідно визначити заходи щодо формування Державної системи запобігання виробничому травматизму, прийнявши відповідну постанову Кабінету Міністрів України з урахуванням положень і принципів Директив ЄС у цій сфері.
- Зазначені недоліки вкрай негативно впливають на соціальний захист потерпілих від нещасних випадків на виробництві та сімей загиблих унаслідок травмування працівників.

ВИПАДКІВ: КОМУ НЕ ВИГІДНО?

випадків і професійних захворювань. Вишукуючи різноманітні причини, аби не визнати нещасний випадок страховим, не пов'язати його з виробництвом і визнати, що у настанні нещасного випадку винен сам постраждалий, вони намагаються максимально зменшити страхові виплати відшкодувань постражданим на виробництві та сім'ям загиблих або взагалі уникнути їх виплати.

СТРАШНІ ПРИКЛАДИ ЕКОНОМІЙ...

Жахливим прикладом таких «розслідувань» у 2011 році можуть бути матеріали кількох спеціальних розслідувань. Приміром, нещасний випадок із тяжкими наслідками для працівника Ш., що стався 15 квітня ц. р. на СП «Вуглегорська ТЕС» ПАТ «Центрэнерго». У ході «розслідування» спостерігалися численні порушення вимог постанови № 1112-2004 і не було складено відповідних актів. Головою комісії було призначено заступника начальника Державної інспекції промислової безпеки в енергетиці територіального управління Держгірпромнагляду в Донецькій області О. Стяжкіну.

Подібна ситуація спостерігалася й щодо нещасного випадку зі смертельним наслідком, який стався з працівником Н. 3 липня ц. р. на центральній скіповій ямі бункерної естакади доменної печі № 3 доменного цеху ПАТ «Снаківський

металургійний завод». У результаті перевірки нещасний випадок також не було пов'язано з виробництвом, відтак і не визнано страховим. Головою комісії була головною державний інспектор з охорони праці відділу спеціальних розслідувань нещасних випадків теруправління Держгірпромнагляду в Донецькій області Л. Червона, а до складу комісії входила начальниця відділу страхових експертів – страховий експерт з охорони праці відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків у м. Сніскево С. Железна.

Комісія дійшла висновку, що загиблий Н. перебував на відстані менше двох метрів від кордону перепаду по висоті без достатнього тимчасового огородження, не дотримавшись вимог ГОСТу 12.4.059-89, та порушив п. 2.6 СНиП III-4-80, тож і сам винен у нещасному випадку. Загиблий на утриманні мав сина-інваліда 1995 року народження...

Представники територіальних відділень Держгірпромнагляду, які керують комісіями зі спеціального розслідування нещасних випадків, при прийнятті рішення також не зацікавлені пов'язувати нещасні випадки з виробництвом, оскільки цей показник донедавна був основним в оцінці їхньої діяльності.

При такому стані справ є незрозумілою позиція окремих представників галузевих профспілок, які беруть участь (згідно з постановою № 1112-2004) у роботі комісії

НЕВТІШНІ ФАКТИ

Слід зазначити, що в деяких випадках під тиском роботодавців, а також посадових осіб служби (відділів) охорони праці травмовані працівники підприємств під загрозою звільнення (що через існуючий в Україні рівень безробіття – більш, як 1,5 млн осіб є надзвичайно суттєвим чинником у працевлаштуванні) та/або подальших утисків на роботі дають комісіям неправдиві свідчення про те, що нещасний випадок трапився не на виробництві, а в невиконаній сфері (побуті, на дозвіллі тощо). Про такі факти, до речі, самі ж потерпілі повідомляють у зверненнях до ФПУ для захисту своїх соціальних прав.

зі спеціального розслідування. Попри їх незалежність від роботодавців, в актах спеціального розслідування зрідка можна знайти окрему думку про незгоду з рішенням комісії та аргументованими показниками і показаннями щодо віднесення нещасного випадку до такого, що пов'язаний із виробництвом.

Ситуація погіршується ще й тим, що на багатьох малих та середніх підприємствах України, особливо приватної власності, взагалі відсутні профспілкові організації та не укладені колективні договори, внаслідок чого постраждалі позбавлені належного соціального захисту з боку профспілок.

Згадані недоліки в розслідуванні нещасних випадків на виробництві не сприяють встановленню дійсних причин їх настання і травмування працівників, а отже, призводять до хибних або неефективних заходів запобігання виробничому травматизму.

НЕГАТИВ МОЖНА ПРИХОВАТИ

Співвідношення кількості загиблих і травмованих на виробництві становило в Україні у 2009 році 1 до 11,1, а в 2010-му вже 1 до 10,6.

Гірші від нашої країни відповідні показники тільки в Китаї (1 до 5) та Індії (1 до 4). У європейських країнах цей показник становить, наприклад, у Німеччині – 1 до 1260, Словаччині – 1 до 208, Польщі – 1 до 145.

Водночас за Глобальною оцінкою виробничого травматизму, визначеною Міжнародною організацією праці, таке співвідношення в світі становить у середньому 1 загиблий до 763 травмованих на виробництві (і це разом із втраченою працездатністю на 3 дні та більше).

Ці показники вказують на існуючу в Україні практику приховування нещасних випадків від розслідування та обліку.

Факти такої практики на виробництві були викриті

профспілками в 2007 році під час проведення акції «Рік боротьби з прихованим травматизмом», коли протягом лише зазначеного року технічними інспекторами праці профспілок було виявлено майже 700 прихованих нещасних випадків, 6 з яких закінчилися смертельним наслідком.

За таких умов загальною приховування нещасних випадків на виробництві від розслідування та передавання їх у ранг таких, що не пов'язані з виробництвом або таких, що сталися в невиконаній сфері, Україна може стати чи не єдиною державою в світі, де на виробництві реєструються тільки нещасні випадки зі смертельним наслідком.

Крім того, віднесення зазначених нещасних випадків, особливо зі смертельним наслідком, до таких, що не пов'язані з виробництвом, залишає без належного матеріального відшкодування десятки тисяч травмованих, а також сім'ї загиблих, які з втраченою годувальника здібного фактично позбавляються засобів для існування.

Певною мірою ці показники пов'язані з тим, що в Україні ефективність діяльності територіальних відділень Держгірпромнагляду оцінювалася насамперед за рівнем виробничого травматизму на підприємствах, в установах або організаціях регіону, який вони інспектують. Хоча для такої оцінки поряд із показниками травматизму потрібно також ураховувати інші, комплексні показники та

критерії, наприклад розподіл підприємств певного АТО за рівнем ризику виникнення нещасного випадку.

Така оцінка є однією з причин того, що більшість нещасних випадків зі смертельним наслідком не пов'язуються із виробництвом, перешкоджаючи оперативному вдосконаленню законодавчої бази та інших нормативних актів щодо їх розслідування, а також своєчасному притягненню до карної відповідальності управлінського персоналу та інших посадових осіб підприємств, винних у настанні нещасного випадку, особливо групового та зі смертельним наслідком.

Неповні й упереджені дані розслідувань, особливо спеціальних розслідувань нещасних випадків зі смертельним наслідком, хибні висновки щодо причин травмування та загибелі працівників призводять до того, що за результатами таких розслідувань складаються неповні (або навіть формальні) переліки заходів запобігання нещасним випадкам на виробництві.

До речі, висновки комісії зі спеціального розслідування практично не доводяться до відома широкого загалу спеціалістів з охорони праці інших підприємств, що сприяє виникненню там аналогічних нещасних випадків.

АНАТОЛІЙ СТОБВАН,
ГОЛОВНИЙ СПЕЦІАЛІСТ –
ДОВІРЕНИЙ ЛІКАР ДЕПАРТАМЕНТУ
ОХОРОНИ ПРАЦІ ФПУ

СПЕЦВИПУСК. ОХОРОНА ПРАЦІ

БЕЗПЕКА ПРАЦІ

КАЛІЦТВО Й ГІДНА ПРАЦЯ – НЕСУМІСНІ!

ЗНИЖЕННЯ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ – ОДНА З ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ РУХУ ЗА ГІДНУ ПРАЦЮ

Триває громадське обговорення Стратегії розвитку Києва до 2025 року. Реалізація документа має забезпечити зростання іміджу української столиці та поставити Київ в один ряд з найбільш розвиненими та успішними європейськими мегаполісами.

Проте цей шляхетний намір аж ніяк не корелюється із невтішними цифрами травм і смертельних випадків на виробництві, що трапляються у місті. Для київських профспілок питання охорони праці, з-поміж проблем зайнятості та виплати заробітної плати, – одне з найголовніших напрямів діяльності. Якщо у високорозвинених державах на одну тисячу виробничих травм припадає в середньому одна зі смертельних наслідками (за приписами МОП – це припустимий рівень виробничого травматизму), то, як засвідчує життя, у Києві одна смертельна травма – на 9–10 виробничих травм. У сто разів більше смертей на виробництві! Отже, або на робочих місцях киян створено такі умови, що вірогідність загибелі значно вища, ніж у військовій битві, або вся наша статистика – відверта брехня.

За офіційними даними, у першому півріччі 2011 року в Києві виробничі травми дістали 206 людей, 21 працівник загинув. Коефіцієнт важкості виробничого травматизму значно зріс і нині сягає понад 45 людино-днів втрати працездатності на один нещасний випадок. Водночас стрімко зростає кількість нещасних випадків із летальним наслідком, не пов'язаних із виробництвом. За 2010 рік таких випадків було 95 і вже 91 – за всім місяцями нинішнього року. Одним словом, можна впевнено зробити висновок, що від розслідування приховується значна

кількість виробничих травм. Або візьмімо, до прикладу, так звану «природну» смерть на виробництві: 80 випадків за 2010 рік і практично такий самий показник лише за вісім місяців цього року! Слід замислитися над таким різким зростанням кількості смертних випадків на робочих місцях: адже багато з них помирають у віці 40–50 років, і це, очевидно, наслідок низької якості профілактичних медичних оглядів і знищення промислової медицини. Необхідно також визнати, нарешті, що на відміну від працівників і роботодавців, власники підприємств уникають будь-якої відповідальності за ганебний стан охорони праці. Вважаємо, що Київ як столиця має подати приклад усієї Україні: висвітлювати реальний стан виробничого травматизму, розробити й запровадити заходи щодо його зниження. Зрозуміло, що в охорону праці необхідно вкладати значні кошти і що така робота має бути системною. Проте у нас намагаються вирішувати питання епізодично-спорадично, лише коли прийшла біда. 31 травня ц. р. на засіданні тристоронньої соціально-економічної ради м. Києва було розглянуто та узгоджено проект Регіональної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2012–2015 роки. Профспілки Києва вважають, що ця програма має стати важливою частиною завдань соціально-культурного та економічного розвитку столиці.

МИКОЛА ПУЗИРІН,
НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ
ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА
ЗДОРОВ'Я – ГОЛОВНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ ІНСПЕКТОР
ПРАЦІ КИЇВСЬКОЇ
МІСЬКПРОФРАДИ

206 людей

дістали виробничі травми у першому півріччі 2011 року.

ПІДСУМКИ АКЦІЇ

Атестації робочих місць за умовами праці належить головна роль у поліпшенні умов праці та наданні працівникам пільг і компенсацій, передбачених статтею 7 Закону України «Про охорону праці».

Підтвердження в процесі атестації наявності на робочому місці важких і шкідливих виробничих факторів, які впливають на працівника більше 80% тривалості робочої зміни, дає йому право (за наявності певного стажу роботи в таких умовах) на пільгове пенсійне забезпечення за віком.

АТЕСТАЦІЮ РОБОЧИХ МІСЦЬ ПІД КОНТРОЛЬ ПРОФСПІЛОК

На жаль, матеріали Державної експертизи умов праці свідчать про наявність серйозних недоліків у проведенні атестації на підприємствах, що проявляється порушенням її термінів і методики. Водночас матеріали, надані ФПУ Мінпраці, свідчать про серйозні порушення вимог Методичних рекомендацій щодо:

- визначення шкідливих факторів виробництва шляхом аналізу технологічних виробничих процесів;
- організації проведення лабораторних санітарно-гігієнічних досліджень, особливо з визначення несприятливих мікрокліматичних умов праці, її важкості та напруженості, а також хронометрії робочого часу;
- оцінки результатів атестації та прийняття рішень комісією підприємства з проведення атестації щодо надання працівникам пільг і компенсацій за роботу із шкідливими та важкими умовами праці відповідно до вимог ст. 7 ЗУ «Про охорону праці», а також щодо визначення економічних витрат для надання цих пільг (відповідні розрахунки відсутні в абсолютній більшості заповнених карт умов праці).

Так, протягом 2009 року перевірено стан проведення атестації на понад 23 тис. підприємств України, або майже на 216 тис. робочих місць. Виявлено порушення її термінів на 5,3 тис. підприємств (у середньому по Україні – 23% загальної кількості перевірених підприємств, хоча, приміром, їх кількість в

ПІЛЬГИ ЗА ШКІДЛИВІ УМОВИ ПРАЦІ:

- надбавка і доплата до заробітної плати (в розмірі від 4 до 24% посадового окладу);
- додаткова оплачувана відпустка (терміном до 35 календарних днів, згідно зі ст. 7 Закону України «Про відпустки»);
- безоплатне забезпечення працівників молоком або іншими рівноцінними продуктами харчування;
- безоплатне надання працівникам лікувально-профілактичного харчування;
- безоплатне забезпечення працівників «гарячих цехів» газованою підсоленою водою.

Одеської області становить 71,5%).

Порушення порядку і методики проведення атестації виявлено на 12 тис. робочих місць (у середньому на 5,6% атестованих), а у Сумській області зазначено порушення встановлені на 31% атестованих робочих місць.

Із цих причин представники Держекспертизи праці змушені були скасувати 156 наказів по підприємствах щодо підбиття підсумків атестації, зокрема в Чернівецькій області – 35, Тернопільській – 30, Вінницькій – 19, Закарпатській – 12. Через грубі порушення сотні тисяч працівників підприємств не отримують (або отримують в неповному обсязі) передбачених законодавством пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

Перевірки показали, що працівникам не встановлюється скорочений робочий тиждень, зменшуються розміри надбавок і доплат, надається додаткова оплачувана відпустка скороченої тривалості.

Через масове закриття ідалень на підприємствах малого і середнього бізнесу,

особливо приватної форми власності, працівники, зокрема хімічних виробництв, не забезпечуються лікувально-профілактичним харчуванням, молоком або іншими рівноцінними харчовими продуктами та газованою підсоленою водою, причому навіть ті, що працюють у несприятливих мікрокліматичних умовах.

За результатами атестації роботодавці повинні розробити комплексний план поліпшення умов праці та усунення (або максимального зменшення) на атестованих робочих місцях негативного впливу шкідливих виробничих факторів.

Тому, зважаючи на велику соціальну значимість атестації, Президія ФПУ відповідною постановою від 24.11.2009 № П-36-3:

- а) оголосила про проведення протягом 2010–2011 років всеукраїнської акції «Атестацію робочих місць – під контроль профспілок»;
- б) запропонувала членським організаціям ФПУ: – вивчити стан проведення атестації робочих місць за умовами праці на підприємствах, де створені

первинні профорганізації, та внести пропозиції до колективних, галузевих і регіональних угод щодо її поліпшення;

- сприяти максимальному залученню до цієї роботи фахівців створеного Центру незалежних експертів з охорони праці ФПУ;
- широко висвітлювати матеріали про стан виконання акції на сторінках профспілкових і регіональних періодичних видань.

У рамках зазначеної акції членські організації ФПУ (галузеві профспілки та регіональні профспілкові об'єднання) активізували громадський контроль за проведенням атестацій, в областях відбулися численні семінари, круглі столи, наради і конференції.

Усі ці заходи, належний аналіз результатів атестації та їх узагальнення дозволили не тільки усунути порушення в дотриманні роботодавцями термінів та порядку проведення атестацій робочих місць за умовами праці, а й значно поліпшити соціальний захист працівників, які працюють у шкідливих і важких умовах, зокрема забезпечити надання їм пільг і компенсацій, передбачених ст. 7 Закону України «Про охорону праці».

Це буде вагомим внеском профспілок у справу збереження життя, відновлення здоров'я і працездатності, запобігання виникненню у працівників профзахворювань.

АНАТОЛІЙ СТОБВУН,
ГОЛОВНИЙ СПЕЦІАЛІСТ –
ДОВІРЕНИЙ ЛІКАР
ДЕПАРТАМЕНТУ ОХОРОНИ
ПРАЦІ ФПУ

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

**ВІД СТАТИСТИКИ
ДО РЕЗУЛЬТАТУ**

Проблема охорони праці, особливо в аграрному секторі, одному з найбільш травмонебезпечних, є однією з найгостріших у країні. За 5 років у галузі АПК травмовано понад 10 тис. осіб, у тому числі 878 – смертельно. За даними статистики, 26% травм отримано внаслідок порушення трудової дисципліни, 23% через незадовільну організацію робочих місць, 17% – низький рівень знань із техніки безпеки. Отже, понад 80% з них мають причини організаційного характеру, причиною ж майже 20% є застаріла техніка. Профспілкові органи на місцях домовляються вирішення фінансових питань, насамперед завдяки комплексним планам поліпшення стану

охорони праці, забезпечення спецодягом, спецвзуттям, засобами індивідуального захисту, проведення медоглядів, збільшення пільг та компенсацій за шкідливі умови праці понад встановлені законодавством норми тощо. Представники галузевої профспілки захищають потерпілих на виробництві в судах, протидіють їх безпідставним звинуваченням та намірам не пов'язувати нещасні випадки з виробництвом. Головна увага зосереджується на законодавчій роботі. Щороку профспілка узгоджує близько 30 законопроектів, галузевих правил, положень, норм, стандартів з охорони праці.

НАФТОГАЗОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

**ВИМАГАТИ
БІЛЬШЕ ВІД СЕБЕ**

На підприємствах галузі поступово покращуються умови праці, збільшується фінансування та виконуються комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів з охорони праці. Проте, на жаль, на деяких підприємствах не завжди дотримуються основних принципів державної політики в галузі охорони праці, зокрема пріоритетності життя і здоров'я працівників у виробничій діяльності, повної відповідальності роботодавців за створення безпечних і нешкідливих умов праці. Під час проведення комплексних перевірок держінспекторами з охорони праці виявлено велику кількість порушень нормативних вимог. Більше половини робітників працюють у шкідливих і несприятливих умовах. Близько 80% обладнання,

машин і механізмів, що експлуатуються, не відповідають стандартам безпеки, надто повільно здійснюється їх заміна. Причини цих недоліків – недовірка окремими керівниками і головами профорганізацій важливості питань охорони праці, слабкий контроль за виконанням відповідних заходів і притягненням до відповідальності порушників правил безпеки, трудової та виробничої дисципліни. Крім того, профорганізації підприємств, окремі керівники профкомів не повною мірою використовують права, надані їм законодавством України, а також не виявляють достатньої вмивогливості до керівників у питаннях охорони праці, передбачених колективними договорами.

ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Основними причинами травмування робітників, у тому числі із смертельними наслідками, є неякісне навчання робітників, унаслідок чого порушуються вимоги інструкцій з охорони праці, і незадовільний контроль безпосередніх керівників за дотриманням безпечних прийомів праці. Часто комісії зі спеціального розслідування нещасних випадків, які очолюють інспектори Держгірпромнагляду, звинувачують саме потерпілих у недотриманні вимог безпеки.

ПРІОРИТЕТ - ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ

Профспілка у своїй роботі докладає багато зусиль на усунення вищезазначених причин травмування. Так, за наполяганням профспілки та за активної участі її представників були затверджені і запроваджені на підприємствах рекомендації щодо використання Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з охорони праці в лісовому господарстві. Ці рекомендації є для роботодавців практичним посібником, як правильно організувати та провести навчання працівників. Вони містять зразки наказу про проведення навчання, програми для різних професій, форми журналів, зразки протоколів і посвідчень, які видаються після проходження навчання і перевірки знань. Виконання цих рекомендацій перебуває під постійним контролем профспілок.

Для поліпшення контролю керівників за дотриманням працівниками вимог безпеки в Правилах охорони праці для працівників лісового господарства зазначено, що «організаційне та технологічне керівництво роботами в лісі та на лісоскладах повинен здійснювати майстер, який успішно пройшов перевірку знань з безпечного ведення конкретних робіт». Донедавна домогтися виконання цієї вимоги було дуже важко, оскільки майстри відповідали за дві та більше лісозаготівельних бригад і фізично не могли постійно контролювати їхню роботу. Нині у зв'язку з реформуванням галузі лісників переведено на посади майстрів лісу і лісозаготівель, і тепер у їхні посадові обов'язки входить організація охорони праці. Тож перед профспілкою стоїть завдання проконтролювати, аби навчання та

атестація працівників з охорони праці пройшли якісно. Одним із результатів реалізації концепції реформування та розвитку лісового господарства, яка базується на впровадженні у виробництво досвіду організації та ведення лісового господарства в європейських країнах, стало те, що на окремих підприємствах лісозаготівельні роботи за договорами підяду почали виконувати суб'єкти підприємницької діяльності. І хоч ці приватні бригади працюють уже не один рік, проте чіткого розуміння, як організувати їхню роботу, щоб не порушувати чинного законодавства з охорони праці, на підприємствах немає. Тож кожен керівник діє на свій розсуд. А потерпають від цього – працівники та їхні сім'ї. Працюючи фактично в інтересах державного підприємства, робітники

у разі нещасного випадку є беззахисними, тим більше, що вони не є членами профспілки. Особливо це стосується тих, хто працює у підприємстві, який не зареєстрований у Фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. На жаль, у переліку документів, які необхідно оформити підприємцеві для отримання дозволу Держгірпромнагляду на початок роботи, такої реєстрації не передбачено. З метою недопущення порушень під час організації роботи приватних бригад за наполяганням профспілки науковці працюють над розробленням рекомендацій з проведення лісозаготівельних робіт суб'єктами підприємницької діяльності. Однією із найкращих форм контролю за станом охорони праці є оперативний адміністративно-громадський контроль.

РЕГІОН: ЗАКАРПАТТЯ

НА КОНТРОЛІ БЕЗПЕКА ПРАЦІ

Атестацію робочих місць за умовами праці вже проведено у 23 школах-інтернатах і дитячих будинках області. За її результатами визначено 125 робочих місць зі шкідливими та важкими умовами праці. Це дає можливість профспілковим комітетам приносити у колективні договори зобов'язання щодо забезпечення працівників, які

під час роботи знають впливу небезпечних і шкідливих факторів, відповідними пільгами та компенсаціями. Враховуючи важливість цієї роботи, обласний комітет профспілки постійно співпрацює з профактивом первинних профорганізацій, надає практичну допомогу у роботі з нормативними документами з питань

визначення пільг і компенсацій. Тому до складу комісії з проведення атестації робочих місць керівники закладів освіти завжди долучають членів профспілкових комітетів.

За ініціативи галузевої профспілки вже проведено атестацію робочих місць за умовами праці в освітніх закладах Ужгорода. Нині комісія працює у Хустському районі.

ФОРУМ

СОЛІДАРНІСТЬ ЗАРАДИ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ

28 вересня в «Українському домі» відбувся соціальний форум «Солідарність заради конституційних прав», організований за сприяння Громадянського конституційного комітету. У його роботі взяли участь представники Федерації профспілок України.

Гасло «Спільно ми зможемо все» чітко та лаконічно передає основну мету заходу – консолідація громадських організацій і професійних спілок. Мета – вироблення спільних дій щодо вирішення соціально-економічних проблем під час соціального діалогу з органами державної влади. Слід зазначити, що вперше в Україні у такий складний час разом зібралися лідери профспілок України, активісти громадських організацій, благодійних фондів, екологи, політологи, представники засобів масової інформації, учасники Податкового майдану, чорнобильці, афганці та ін. Головна мета соціального форуму «Солідарність заради конституційних прав» – формування єдиного пакета пропозицій і винесення його на загальнонаціональний круглий стіл – як основу конструктивного діалогу між владою та суспільством; обговорення проблеми подолання правового нігілізму влади і зростання правової свідомості української політичної нації; правова оцінка діяльності правоохоронних органів щодо перешкодження діяльності громадських організацій та утисків свободи слова; формування позиції представників громадянського суспільства стосовно основних питань демократичних реформ, виборчого законодавства та конституціоналізму. Голова Громадянського конституційного комітету Юрій Збітнев зазначив: «На форумі не представлені політичні партії та народні депутати, хоча багато хто з учасників є симпатиками тих чи інших політичних сил. З нашої точки зору, нині в Україні є всього дві партії: перші сидять на Печерських пагорбах та уособлюють владу, другі – громадяни України. Влада загалом як явище потребує нагальних системних змін, адже фактично в усіх сферах нашого життя спостерігаються порушення базових конституційних прав: на житло, здоров'я, безпеку». У свою чергу заступник Голови Федерації профспілок України

Григорій Осовий наголосив: «Говорячи про співпрацю ФПУ, варто зазначити, що ми можемо просуватися шляхом порозуміння і солідарності стосовно багатьох аспектів нашого життя, разом реагувати на ті чи інші події». Він зупинився на таких актуальних питаннях, як «модернізація країни», яку за пропонувала влада, а також економічних, правових, міжнародних проблемах, приділивши значну увагу Пенсійній реформі. Насамкінець він зазначив: «Усіх проблем, звичайно, одночасно не розв'язати, тому варто налаштуватися на серйозну, системну, тривалу та професійну роботу. Іншого способу досягнення мети немає. Безперечно, профспілки будуть професійно корисними для розвитку громадянського суспільства й ідей, які обговорюються». Радник Голови Федерації профспілок України Анатолій Башловка під час свого виступу зупинився на проблемі вікової дискримінації працівників: «В українському суспільстві назріло чимало питань і проблем. Зокрема, нагальною вирішення потребує проблема вікової дискримінації під час прийняття на роботу. По суті, існує віковий ценз, що в більшості випадків у класифікаторі професій відсутній. Так, відкриваючи газетні оголошення про пошуки роботи, звертаємо увагу на обмеження за віком. Тож, по суті, люди, що досягли 40-річного віку і більше, є соціально незахищеними, що створює серйозне напруження в суспільстві, особливо після прийняття Пенсійної реформи. Це наруга над людьми!». На завершення учасники форуму прийняли резолюцію та звернулися з відкритим листом до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці, в якому висловили прохання підтримати їхню ініціативу та провести в жовтні 2011 року комітетські слухання на тему «Про збереження органами державної влади прав профспілок».

ОЛЕНА ОВЕРЧУК, «ПВ»

БЮДЖЕТ РОЗЧАРУВАННЯ

Федерація профспілок України спростувала інформацію про те, що проект Державного бюджету на 2012 рік був погоджений із профспілками. Про це заявили під час брифінгу представники Спільного представницького органу всеукраїнських профспілок та профоб'єднань.

ЯК ДОВГО УКРАЇНЦІВ ЗМУШУВАТИМУТЬ ВИЖИВАТИ?

Як заявив заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, поширена Міністерством соціальної політики інформація стосовно погодження базових положень держбюджету з ФПУ не відповідає дійсності. Так, за словами С. Кондрюка, профспілки брали активну участь у підготовці проекту бюджету на наступний рік, проте в ре-

зультаті їх пропозиції так і не було прийнято. Сьогодні ФПУ завершує підготовку постійних пропозицій до проекту держбюджету і найближчими днями передасть їх до Верховної Ради. Профспілки категорично проти запропонованих Кабінетом Міністрів у проекті Державного бюджету на 2012 рік розмірів соцстандар-

тів та гарантій. За словами учасників брифінгу, вони є недостатніми для реалізації базових положень Конституції про забезпечення права на належний життєвий рівень працівника та його сім'ї, а також узятих Україною зобов'язань за ратифікованими конвенціями МОП.

У своїх виступах промовці акцентували увагу на тому, до яких наслідків можуть призвести урядові пропозиції до держбюджету. Зокрема, встановлення мінімальної зарплати майже на 30% нижче за прожитковий мінімум загрожуватиме зростанням кількості осіб, зайнятих у тіньовій економіці, консервацією бідності серед працівників і збільшенням прірви між багатими й бідними через низьке співвідно-

шення мінімальної та середньої зарплати. Чого ж будуть домогатися профспілки? Перше – це оприлюднення фактичного розміру прожиткового мінімуму. Друге – чіткого визначення в Держбюджеті етапності приведення розміру прожиткового мінімуму до його фактичної величини і відповідної етапності зростання мінімальної зарплати, базового тарифу Єдиної тарифної сітки. По-третє, профспілки вважають, що 20 років трансформації економіки за рахунок трудящих, 15 років дії нової Конституції є достатньою підставою для оновлення Закону України «Про мінімальний споживчий бюджет».

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

“ Держбюджет на 2012 рік сформовано на штучно заниженому прожитковому мінімумі, який на 25% менший за фактичну вартість товарів і послуг, які входять до цієї державної гарантії. ”

СЕРГІЙ КОНДРЮК,
ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ФПУ

ПОДІЯ

ФПУ ВІДПОВІДАЄ КРИТЕРІЯМ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТІ

26 вересня під час понедількової селекторної наради у Будинку спілок відбулося урочисте вручення Федерації професійних спілок України свідоцтва про відповідність критеріям репрезентативності Національної служби посередництва і примирення. Свідоцтво про підтвердження репрезентативності Голові ФПУ Василю Хара особисто вручив голова НСПП Олександр Окіс.

«Ми зробимо все можливе, аби подальший розвиток соціального діалогу сприяв поліпшенню соціально-трудових відносин як на рівні кожного підприємства, так і у державі загалом. Що ж від цього отримає пересічний громадянин, член профспілки? У першу чер-

гу – це те, що соціальний діалог реально починає працювати на результат», – зазначив голова НСПП. Так, відповідно до закону про соціальний діалог в Україні рішенням НСПП Федерацію професійних спілок України визнано такою, що відповідає критеріям репрезентативнос-

ті на національному рівні для участі у колективних переговорах з укладення Генеральної угоди, для делегування представників до Національної тристоронньої соціально-економічної ради, до органів управління фондами загальнообов'язкового державного соціального

страхування та інших тристоронніх органів соціального діалогу, а також для участі у міжнародних заходах. Василь Хара привітав усіх присутніх із цією визначною подією і наголосив: «Свідоцтво про відповідність критеріям репрезентативності є пропуском до соціального діалогу найвищого рівня. Тож ті, хто хоче нас ігнорувати, уже не в змозі цього зробити, адже закон на нашому боці».

ОЛЕНА ОВЕРЧУК,
«ПВ»

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

ЯКИЙ ДОГОВІР ВИГІДНИЙ?

У чому різниця між продовженням трудових відносин за контрактом і переукладанням контракту? Що краще для працівника?

Ольга МАРЧЕНКО,
м. Київ

Переукладання – це укладання нового контракту, з новими умовами, на новий строк. Продовження трудових відносин за контрактом – це автоматична пролонгація (про-

довження) укладеного контракту на тих самих умовах. Якщо вас влаштовують умови старого контракту, то краще його пролонгувати, якщо ж ні – варто укласти новий договір.

ВАШЕ ПРАВО

ЗА НАДЗВИЧАЙНИХ ОБСТАВИН

Які причини визначаються законодавством поважними при звільненні за власним бажанням?

Наталія КЛИМЕНКО,
м. Кривий Ріг

Це підстави, передбачені статтею 38 КЗпП, що дають працівникові право розірвати трудовий договір у строк, про який він просить: звільнення з роботи за власним бажанням, зумовлене неможливістю продовжувати роботу (переїзд на нове місце проживання); переведення чоловіка або дружини на роботу в іншу місцевість; вступ до нав-

чального закладу; неможливість проживання у певній місцевості, підтвержене медичним висновком; вагітність; догляд за дитиною до досягнення нею або дитиною-інвалідом; догляд за хворим членом сім'ї відповідно до медичного висновку або інвалідом I групи; вихід на пенсію; прийняття на роботу за конкурсом.

ВАКАНСІЯ

ДВІРНИК АБО САДІВНИК

Які нормативні вимоги для наявності у школі посади двірника? Заміри яких площ треба зробити і, взагалі, чи є потреби це зробити?

Геннадій СЛІСАРЕНКО,
м. Хорол, Полтавська обл.

Згідно з листом Міністерства освіти і науки України від 19.06.2001 № 1/9-234 «Методичні рекомендації з питань порядку формування штатів загальноосвітніх навчально-виховних закладів» посада двірника вводиться у школах відповідно до норм площі,

що прибирається, затверджених місцевими органами влади. У школах, які мають фруктовий сад або земельну ділянку з декоративними насадженнями площею не менш як 1,5 га, замість двірника може бути введена посада садівника.

НА ЗАКОННИХ ПІДСТАВАХ

ВИКОНУВАЧ ОБОВ'ЯЗКІВ ЧИ ДИРЕКТОР?

Скажіть, будь ласка, на який термін призначається виконувач обов'язків керівника?

Василь ГРИГОРЕНКО,
м. Васильків, Київська обл.

Питання про призначення виконувачем обов'язків на певну посаду законодавством України не врегульоване.

Разом із тим у пункті 2 роз'яснення Державного комітету Ради Міністрів СРСР із питань праці і заробітної плати та Секретаріату ВЦРПС «Про порядок оплати тимча-

сового замісництва» від 29.12.1965 № 30/391 йдеться про те, що призначення працівника виконувачем обов'язків на вакантній посаді не допускається. (Документ чинний на підставі Постанови Верховної Ради України «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР» від 12.09.1991 № 1545-ХП).

Проте це стосується лише посади, на яку призначають вищі органи управління. Керівник підприємства, установи або організації зобов'язаний не пізніше ніж у місячний строк із дня прийняття працівника на роботу надати до вищого органу управління документи для його призначення на посаду. Цей орган упродовж місяця має розглянути

питання та повідомити керівникові про результати.

Призначити працівника виконувачем обов'язків до затвердження його на цій посаді вищим органом управління можна лише не більш як на два місяці. У разі, якщо працівник виконує обов'язки більш як два місяці, тоді є підстави вважати, що його затверджено на цій посаді.

СОЦІАЛЬНА ВІДПУСКА

НЕ ПІЗНІШЕ НАСТУПНОГО ДНЯ

В які строки роботодавець зобов'язаний розглянути заяву працівниці про надання їй відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею 3-річного віку?

Лариса НІКОЛАСВА,
м. Бориспіль, Київська обл.

Відповідно до частини першої ст.18 Закону України «Про відпустки» після закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами за бажанням жінки їй надається відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Отже, наказ про надання відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку повинен бути виданий не пізніше наступного дня після написання заяви.

ФІНАНСОВИЙ НЮАНС

ОПЛАТА ЗА СУМІЩЕННЯ ПОСАДИ

Чи доплачується різниця в посадових окладах у разі призначення працівника комунальної установи виконувачем обов'язків керівника управління?

Олена Мандрика,
м. Запоріжжя

Згідно зі статтею 105 Кодексу законів про працю України «Оплата праці при суміщенні професій (посад) і виконанні обов'язків тимчасово відсутнього працівника» працівникам, які виконують на тому ж підприємстві, в установі, організації одночасно зі своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткову роботу за іншою професією (посадою) або обов'язки тимчасово від-

сутнього працівника без звільнення від своєї основної роботи, провадиться доплата за суміщення професій (посад) або виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника. Розміри доплат за суміщення професій (посад) або виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника встановлюються на умовах, передбачених у колективному договорі.

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАЛА ОЛЕНА ЛАРИНА, «ПВ»

СПОРТИВНЕ СВЯТО

У День фізичної культури і спорту, який відзначається 10 вересня, під патронатом Федерації професійних спілок України у столиці на навчально-спортивній базі «Спартак» відбувся юнацький турнір «Кубок Федерації профспілок України з регбі».

Запекла боротьба

У заході брали участь юнаки та юнки 1999 року народження. Команди регбістів представили Київ, Івано-Франківськ, Рівне, Одеса, Львів та інші міста. А організували турнір громадська організація «Фонд розвитку дитячо-юнацького регбі в Україні» та Київська міська федерація регбі.

Підтримати команди й привітати їх зі спортивним святом прийшли Леонід Дейнеко, директор Фонду розвитку дитячо-юнацького регбі в Україні, Олександр Свертока, голова Наглядової ради фонду, Євген Клюзко, віце-президент Федерації регбі України, президент Київської міської федерації регбі, Максим Бобовик, генеральний директор стадіону «Спартак».

Переможцем турніру стала команда «Політехнік» – ДЮСШ № 12 м. Києва, якій і дістався головний приз – кубок Федерації профспілок України.

Узагалі до України регбі потрапило з Великої Британії. Перші матчі із цього виду спорту проводилися ще наприкінці 30-х років минулого століття, проте створення постійних ко-

манд із регбі почалося лише у 1960-ті роки. У нашій країні проведенням турнірів опікується Федерація регбі України. Змагання проходять у трьох лігах: суперлізі, вищій лізі та першій лізі. Національна збірна України з регбі бере участь у Європейському кубку націй. Нині цей вид спорту розвивається й набирає оберти.

Тож уже 22 жовтня 2011 року під патронатом Федерації профспілок України планується провести Третій міжнародний турнір «Кубок

посла Франції в Україні з регбі». У ньому братимуть участь понад 400 юнаків 1997-го, 1998-го, 1999-го та 2000 років народження з України, Росії, Молдови, Польщі та Румунії.

Власне День фізичної культури і спорту, який відзначається в Україні щороку у другу суботу вересня, було запроваджено у 1994 році з метою підтримки ініціативи фізкультурних і спортивних організацій та об'єднань. Тож цього дня в усіх куточках нашої країни відзначають це свято.

Максим Бобовик і Євген Клюзко нагороджують переможців

Комплект медалей чекає своїх власників

Ось вона, команда щасливих переможців!

Усіх, хто має стосунок до спорту, привітав також і Голова ФПУ Василь Хара. «Наша держава завжди славилася своїми спортивними талантами. За 20 років незалежності сформувався стійкі традиції та багата історія з розвитку понад ста видів спорту. Спортсменам України аплодують на міжнародних аренах усього світу. Проте за усіма перемогами стоїть непроста, копійка щоденна робота тренера, професіонала, ветерана спорту, які з честю вихо-

вують фізично загартоване та здорове молоде покоління. Фізичне виховання – це здоров'я нації... Ми закликаємо керівників підприємств та організацій усіх форм власності, голів профспілкових комітетів об'єднати зусилля задля подальшого розвитку фізичної культури та спорту серед учнівської молоді, трулящих і членів їхніх сімей. Ви завжди можете розраховувати на підтримку Федерації профспілок України та Державної служби молоді

та спорту України...» – сказав Голова ФПУ.

Не тільки словом, а й ділом вітав спортсменів Василь Хара. Так, 16 кращих працівників фізичної культури і спорту профспілок відзначено грошовими преміями, Подяками Голови ФПУ – 31 особа. Урочисте вручення буде проведено на спортивних заходах у ФСТ «Україна», «Спартак», «Колос».

АННА РЕПІЧ, «ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

САЛАДУХА ВИГРАЛА «ДІАМАНТОВУ ЛІГУ»

У фіналі найпрестижнішої легкоатлетичної серії «Діамантова ліга» беззаперечною тріумфаторкою у секторі для потрійного стрибка стала українка Ольга Саладуха.

Переможниця останнього чемпіонату світу на Меморіалі Іво Ван Дамме, що проходив на брюссельському стадіоні імені короля Балдуїна, впевнено лідирувала одразу ж після першого виходу в сектор, показавши результат 14,67 м, який так ніхто і не зміг поліпшити.

За перемогу у фіналі «Діамантової ліги» українка

здобула 8 очок і з підсумковим доробком у 24 очки стала переможницею у своїй дисципліні.

БОРТЬБА

З ПОВНИМ КОМПЛЕКТОМ НАГОРОД

З 12 по 18 вересня у Стамбулі відбувся чемпіонат світу з боротьби. Українські спортсмени завоювали три нагороди – «золото», «срібло» й «бронзу».

«Золото» світової першості до скарбнички української збірної поклатла Ганна Василенко (вагова категорія до 59 кг). У фінальному поєдинку наша співвітчизниця здолала представницю Швеції Софію Маттмон. У категорії до 55 кілограмів на третю сходинку п'єдесталу пошани зійшла Тетяна Лазарева – у боротьбі за «бронзу» вона виявилася сильнішою за російську спортсменку Марію Гурову. А от єдину чоловічу медаль

на цьому турнірі здобув для збірної України Ібрагім Алдатов. У ваговій категорії до 84 кг він лише у фінальному двобойі зазнав поразки, поступившись азербайджанцю Шаріфу Шаріфову. На жаль, решта представників «синьо-жовтої» дружини виступила, відверто кажучи, невдало. Борці греко-римського стилю взагалі залишилися без нагород, а у Стамбулі, між іншим, розігрувалися й ліцензії на Олімпіаду-2012.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА

ДЛЯ ВЕЛИКИХ І МАЛИХ

Десятки спортивних родин визначали кращих у захоплюючих змаганнях «Тато, мама, я – спортивна сім'я», які організували адміністрація та профспілковий комітет АТ «Северодонецьке об'єднання (Азот)».

Оригінальні, веселі конкурси вподобали як учасники, так і вболівальники. У своїх групах чемпіонами та володарями медалей, спортивних подарунків стали родини Крохмалів, Маслових, Даньків, Скурідіних, Маніних, Литвинових і Погорєлових. Відзначено й близнюків Дмитра і Данила Бельських, а також найменшу учасницю змагань – Поліну Мірошніченко.

Голова профкому «Азоту», депутат міськради Валерій Черниш зазначив, що організація конкурсу сприяла також дирекції і профком базового Вищого професійного училища. «Тож ми й надалі об'єднуватимемо зусилля заради підтримки фізкультури і спорту», – наголосив він.

СЕМЕН ПЕРЦОВСЬКИЙ,
ЛУГАНСЬКА ОБЛ.

БАГАТОБОРСТВО

У столиці Росії на чемпіонаті світу з сучасного багатоборства, який тривав із 8 по 14 вересня, загальною здобула участь 177 спортсменів із 36 країн світу. Україну представляли 8 спортсменів, але по закінченні змагань в активі вітчизняних майстрів сучасного пентатлону (стрільба, фехтування, плавання, кінний спорт і біг) значилося чотири нагороди: по дві золоті та бронзові медалі.

ТРІУМФ УКРАЇНЦІВ У МОСКВІ

Як уже повідомляли «ПВ», у жіночих індивідуальних змаганнях тріумфувала наша співвітчизниця Вікторія Терещук. Бронзовий призер пекінської Олімпіади у підсумку всіх видів програми на більш як 30 очок випередила «срібну» призерку угорку Шаролту Ковач і «бронзову» призерку змагань литовку Лару Асадаускайте.

Друге «золото» української збірної також «вдбулося» за безпосередньої участі Терещук. Цього разу Вікторія у парі з Дмитром Кірпуляньським не залишили шансів суперникам у змішаній естафеті. Дует Вікторії Терещук

і Дмитра Кірпуляньського піднявся на найвищу сходинку п'єдесталу пошани, залишивши позаду пари з Росії та Литви.

Наступна медаль українок – і знову в списках нагороджених Терещук! Вікторія з подругами по команді Ганною Буряк та Наталією Левченко у жіночій естафеті дозволили випередити себе лише збірним Угорщини та Німеччини.

Так само «бронзовим» виявився для українців і фінал чоловічої естафети. Павло Кірпуляньський, Олександр Мордасов і Павло Тимошенко у підсумку всіх дисциплін зійшли на третю сходинку п'єдесталу пошани, поступившись

угорцям і представникам Південної Кореї.

Успішному виступу наших співвітчизників на чемпіонаті світу була присвячена прес-конференція, яка відбулась у Києві за участі героїв змагань, керівництва Держслужби у справах сім'ї, молоді та спорту, Національного олімпійського комітету та Федерації з сучасного п'ятиборства України.

Героїня змагань – Вікторія Терещук поділилася враженнями від найуспішнішого для себе чемпіонату світу (2006 року вона здобула срібло світової першості), а також повідомила, що свій успіх присвятила дню народження сина Владислава, якому

16 вересня виповнилося 2 роки.

Голова Держслужби молоді та спорту Равіль Сафіуллін, вітаючи спортсменів, підкреслив, що ніколи раніше українці так успішно на світових першостях не виступали, тож цьогорічний результат по праву можна назвати тріумфальним. «Ваша перемога – це добрий знак напередодні Олімпіади 2012 року», – сказав Равіль Сафіуллін. Він також повідомив, що українські спортсмени здобули вже дві путівки до Лондона на Олімпійській грі 2012 року (Вікторія Терещук і Дмитро Кірпуляньський). У керівництві вітчизняним спортом розраховують на ще дві ліцензії.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА

І СПОРТ, І ТРУД – ПОРУЧ ІДУТЬ!

За доброю традицією щосені помірятися силами у Хмельницькому збираються найміцніші спортсмени-виробничники краю. Свято організовують Федерація профспілок області, обласні організації фізкультурно-спортивних товариств «Колос», «Україна», «Спартак» за підтримки управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації.

Усім відомо, що у заняттях спортом найголовніше – зміцнення здоров'я, що, своєю чергою, сприяє підвищенню продуктивності праці й поліпшенню соціального мікроклімату в колективах. Тож нині в обласному ФСТ «Колос» діє 1026 колективів фізкультури, у ФСТ «Україна» і «Спартак» – 721 64 колективи відповід-

1026

колективів
фізкультури

налічує обласне
ФСТ «Колос».

Переможців нагороджує голова ФПО Хмельниччини Г. Харківський

лейболі, настільному тенісі, міні-футболі, шахах, перетягуванні канату, гирьовому спорті. На урочистому відкритті змагань голова Федерації профспілок області Геннадій Харківський кращим інструкторам із фізкультури підприємств та установ і спортивним фахівцям товариств вручив Почесні грамоти та премії. Боротьба в усіх видах програми виявилася азартною та видовищною. Перемогу святкували атлети багатьох профспілкових організацій

працівників енергетики та електротехнічної промисловості, Хмельницької філії ВАТ «Укртелеком». Добре виступили команди профспілки працівників освіти і науки, житлово-комунального і лісового господарства, Хмельницької дирекції УДПЗ «Укрпошта».

ПРЕС-ЦЕНТР ФПО,
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛ.

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАВ
ВОЛОДИМИР ПОЛТАВЕВ
СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «ПВ»

